

Kasutavaid töövahendeid tuleb regulaarselt kontrollida

*Leevi Pääbo
tööinspektor*

Vastavalt nõuetele lasub tööandjal kohustus tagada, et kasutatavad töövahendid oleks ohutud ning püsiks id kasutamise käigus korras.

Töövahendite kontrollimist reguleerib Vabariigi Valitsuse määruse "Töövahendi kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded" § 8. Tööandja peab enne töövahendi kasutusele võtmist kontrollima selle korrasolekut ja paigalduse õigsust ning kordama skontrolli vastavalt valmistaja või õigusaktidega kehtestatud nõuetele. Kontroll tuleb läbi viia ka siis, kui töövahend on ümber ehitatud, kui sellega on juhtunud avarii või õnnetus ning samuti pärast pikaajalist seisakut.

Kontrolli tulemused tuleb registreerida. Töövahendi kasutuselevõtmisel tehtud ning plaanivälise kontrolli tulemused ja nende alusel tehtud otsused säilitatakse töövahendi kasutusea lõpuni. Perioodiliste kontrollide tulemused säilitatakse vähemalt kolm kuud pärast järgmist perioodilist kontrolli.

Ettevõtete kontrollimisel on selgunud, et tootmises kasutatavaid seadmeid ja masinaid ei ole sageli enne nende kasutusele võtmist kontrollitud või ei ole kontrollimist dokumenteeritud. Seda eriti juhtudel, kui ettevõtte ise paigaldas töövahendid. Kontrollimisele kuuluvad näiteks autode hoolde- ja remondikodades statsionaarsed autotõstukid ning kummide vahetus- ja tasakaalustuspingid, puidutööstuses saekaatriid ja puidutöötlemispingid, metalli töötlemise ettevõttes telfrid ja tööpingid ning muud seadmed.

Valmistajate paigaldatud töövahenditega vähe muresid

Kui töövahendid paigaldas valmistaja või selleks volitatud ettevõtte, on reeglina selle korrasolekut kontrollitud ning kontrolli läbiviimine vormistatud töövahendi üleandmise aktis, kus paigaldaja on andnud ka garantii. Need ettevõtted teostavad teenuse

korras ka hooldustöid, mille käik vormistatakse üldjuhul kirjalikult.

Selleks, et vältida olukordi, kus töötajad töötavad mittekorras töövahenditega, peab ettevõttes olema pädev isik, kes viib läbi seadmete korrasoleku kontrolli vastavalt õigusaktides kehtestatud nõuetele.

Teatud töövahendid, näiteks erinevad kraanad ja tõstukid, tuleb registreerida Tehnokontrollikeskuses. Nende kasutuselevõtt on keelatud enne, kui kontrolli pole läbi viidud Tehnokontrollikeskuse esindaja juuresolekul. Töövahendi kontrollimisel enne kasutuselevõttu peab jälgima, et töövahend on paigaldatud vastavalt projektile või kasutusjuhendis toodud nõuetele ning on seega ohutu kasutamiseks.

Kontrollija peab olema koolitatud

Töövahendite kontrolli võib teha pädev isik, kes on läbinud vastava koolituse (määrus RTL 2008, 56, 773, 19.06.2008 nr 54). Töövahendite perioodiline kontroll või teimimine (näiteks tõsteseadme katsetamine koormusega jne) tuleb läbi viia vastavalt valmistaja antud kasutusjuhendis või õigusaktis kehtestatud nõuetele. Kui eelmainitud dokumentides töövahendi tehnilise kontrolli kord puudub, võib selle sisekontrolli korras määrata tööandja ise.

Enne töövahendi kasutuselevõttu kontrollitakse, kas töövahend vastab töötervishoiu ja tööohutuse seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides esitatud nõuetele, on komplekteeritud ja paigaldatud vastavalt kasutusjuhendile ning on tehniliselt korras ja kasutamiseks ohutu.

Töövahendi perioodilisel või plaanivälisel kontrollimisel vaadatakse töövahendi kompleksust ja üksikute osade (elektriseadmed, pidurid, valgustus, tõstetrossid, konksud, ohualade turvaseadmed jne) korrasolekut. Kui töövahendit on remonditud ning vahetatud välja mõni tähtis sõlm, siis kontrollitakse sellega seoses töövahendi korrasolekut. Töövahendit kontrollitakse nii visuaalset kui tehakse ka tehnilisi katsetusi, mille tulemused fikseeritakse protokollis.